

Της **Νόνας Μολέσκη**
nonamoleski@hotmail.com

ΟΤΑΝ Ο ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΜΙΑ ΠΕΡΣΟΝΑ

«Μήδεια» του Μποστ σε σκηνοθεσία Κώστα Σιλβέστρου

Η παράσταση του Αντίλογου ανήκει στην κατηγορία εκείνων που προκαλούν ποικίλες αντιδράσεις από τη στιγμή που βγαίνει η πρώτη ανακοίνωση της παραγωγής ή ακόμα οι πρώτες φήμες. Ο Αντίλογος και ο σκηνοθέτης Κώστας Σιλβέστρος ανεβάζουν τη «Μήδεια» του Μποστ με τον Βαλεντίνο Κόκκινο στον ομώνυμο ρόλο, έτσι, σε μια φράση, με το βασικό χαρτί ανοιχτό, να λειτουργεί ως κράχτης ή να προσφέρεται για κράξιμο, αν κάποιος επιθυμεί. Οι σκέψεις ενός μέλλοντα θεατή της παράστασης οργανώνονται για εσωτερικό debate, παίρνοντας θέσεις και αντιθέσεις γύρω από το θέμα. Θέση: το θεατρικό παιχνίδι αλλαγής φύλου δεν ταιριάζει στο σατιρικό οπλοστάσιο του Μποστ. Αντίθεση: ο τρελά αντικαθεστωτικός Μποστ ποτέ δεν θα ήθελε να παίξει τον ρόλο του κατεστημένου, όπου κάποια σκηνοθετική προσέγγιση απορρίπτεται εξ αρχής ως αταίριαστη. Θέση: η προβολή του βασικού σκηνοθετικού τεχνάσματος στοχεύει στην κατάκτηση του κοινού μόνο ή κυρίως μ' αυτό. Αντίθεση: μα τη στιγμή που οι φωτογραφίες του Κόκκινου με στολή κολχιδιανής πριγκιποπούλας, ή μάλλον μέλους συγκροτήματος λαϊκών χορών της Γεωργίας, είναι τόσο αστείες και από μόνες τους κάνουν τη μισή δουλειά, γιατί όχι; Και γενικώς, μήπως να το βλέπαμε πρώτα;

Το αμφιθέατρο στα Κεντρικά του Πανεπιστημίου Κύπρου λειτούργησε ως χώρος φιλικός και βολικός, με τα ίδια επίθετα μπορούσε να χαρακτηρίσει κανείς και το κοινό της πρεμιέρας. Από τις πρώτες στιγμές αισθάνθηκα πως το debate συνεχίζεται καθώς η παράσταση παράγει συνεχώς υλικό και για τις δύο αντίπαλες ομάδες σκέψεων. Ο Βαλεντίνος Κόκκινος έλυσε απορίες και απάντησε σε ενδοιασμούς, με την ολότητα της μορφής που είχε δημιουργήσει. Είχε πλάσει τη Μήδειά του... από πριν, την είχε μάθει να μιλά, να κινείται, να παίζει όλο χάρη με το πέπλο που του έδωσε η ενδυματολόγος Θέλμα Κασουλίδου, να σκαρφαλώνει μ' ένα τέλειο πήδημα στον ψηλό βασιλικό θρόνο που ο Γιώργος Γιάννου πήρε από τα σκίτσα του συγγραφέα-γελοιογράφου δημιουργώντας πολύ μποστική αναλογία με τις ανθρώπινες φιγούρες. Με την ποιότητα της δουλειάς του ο Βαλεντίνος Κόκκινος έκανε το κοινό να μην βλέπει άνδρα να παίζει γυναίκα αλλά ηθοποιό να έχει δημιουργήσει μια περσόνα.

Όμως ο σκηνοθέτης Κώστας Σιλβέστρος είδε αλλιώς τα πράγματα και άπλωσε το παιχνίδι αλλαγής φύλου σε όλη τη διάρκεια της παράστασης, εμπλέκοντας όλο τον θίασο, βάζοντας τους τρεις άνδρες της ομάδας, τον Κωνσταντίνο Ανδρονίκου, τον Κλείτο Κωμοδίκη και τον Βασίλη Παφίτη να παίζουν την Κορυφαία του Χορού, την καλόγρια Πολυξένη, την Αντιγόνη κ.ά., ενώ τη Χριστίνα Κωνσταντίνου, την Ελένη Σιδερά, τη Χριστίνα Χριστόφια να γίνουν Ιάσωνας, Ευριπίδης, Οιδίπους, Τροφός κ.ά. Αυτό χρειάστηκε χρόνο και κόπο, από τον ίδιο και από τους ηθοποιούς του, τους κράτησε απασχολημένους, τους έκανε να δουλεύουν για τεχνητούς κωμικούς στόχους σε κάθε σκηνή και, κατά την άποψή μου, δεν εξυπηρέτησε τον στόχο δημιουργίας μιας σύγχρονης μποστικής παράστασης. Τα υποκριτικά, κινησιολογικά, ενδυματολογικά αστεία, τα μουστάκια στις γυναίκες ηθοποιούς, τα μουστάκια στους άνδρες σε συνδυασμό με γυναικεία κοστούμια, όλα όσα αφορούσαν το παιχνίδι αλλαγής φύλου, μου φαίνονταν κάπως παλιά. Γνωρίζω ότι περνώ κόκκινες γραμμές δεοντολογίας αλλά, αλήθεια, αν η Σιδερά και όχι ο Κωμοδίκης έπαιζε την Πολυξένη, ο Κωμοδίκης τον Ιάσωνα, η Χριστίνα Κωνσταντίνου την Αντιγόνη, ο Βασίλης Παφίτης τον Οιδίποδα και η Χριστίνα Χριστόφια να αντάλλαζε ρόλους Τροφού και Κορυφαίας με τον Κωσταντίνο Ανδρονίκου σ' αυτό το ντόμινο ανεπίτρεπτων «εισηγήσεων», θα χανόταν κάτι ουσιαστικό; Η μουσική της Χριστίνας Αργύρη και η κίνηση της Αλεξίας Νικολάου μια χαρά θα ταίριαζαν στις αλλαγές... Κι αν συμβαίναν όλα αυτά, δεν θα τύχαινε περισσότερης προσοχής το λαμπρό κείμενο, γραμμένο με την αξεπέραστα κωμική προφορική ανορθογραφία του Μποστ; Δεν θα φανερωνόταν ξανά, και σ' αυτή την παράσταση, η απίστευτη τόλμη του να προτείνει σατιρικό χαρακτήρα στην πατρίδα του που έχει τάση να φουσκώνει από την εθνική μεγαλομανία, την αρχαιολατρεία, τον ξενοφοβικό σνομπισμό; Μήπως οι δημιουργοί της παράστασης είχαν ενδοιασμούς αν θα κατάφερνε ο Μποστ να συμβαδίσει με τη σημερινή εποχή; Τα μικροκωμικά τύπου στάση από τον «Τιτανικό» με τον Jason και τη Μήδεια ή το σκοτωμένο πουλί που επέμενε να πέφτει με κάθε «παφ!» δεν εκσυγχρόνιζαν ιδιαίτερα το θέαμα.

Εκεί που ο σκηνοθέτης έδειξε την αποφασιστικότητά του να συνδέσει την παράστασή του με το σήμερα, ήταν το φινάλε του έργου. Όταν η κακούργα δολοφόνισσα από την Κολχίδα είχε ήδη σφάξει τα παιδιά της, όλος ο θίασος άλλαξε ύφος, απέβαλε το περίβλημα των ρόλων, όπως μουστάκια, περούκες και λοιπά, και επαναλαμβάνοντας τους στίχους από το κείμενο («Εμείς δεν κάνουμε αυτά/ Εμείς υπερτεράμε/ Είμαστε Χριστιανοί/ Κι όλους τους βοηθάμε») παρέπεμψε στην ιστορία της Πάτρας. Η παράσταση τέλειωσε με τη προβολή της εικόνας όπου η Δήμητρα που την βάφτισαν Δημήτρη χόρευε ζεϊμπέκικο.

Η παράσταση χειροκροτήθηκε θερμά από τους θεατές της πρεμιέρας. Δεν ένιωθα το ίδιο. Θυμήθηκα όμως πόσο ενωθήκαμε, μεγάλοι και μικροί, στο χειροκρότημα στο «Still» του Σιλβέστρου. Θυμήθηκα και τη σημαντικότητα του «Γκοντό» του.